

Amintirile unui grec născut la Sulina

(II)

„Ăsta e războiul!”

Violeta Ionescu

După ce a început războiul, chiar a doua zi, era într-o luni, între orele 8,00 - 13,00, în Sulina s-au dat vreo șase alarme, cădeau bombe. Ne-a fost frică și am zis să luăm o barcă cu motor și să plecăm cu toată familia. Casa noastră era lângă Dunăre. Eu am luat două saltele, păături, haine... Iar s-a dat alarma... Înainte de plecare, țin minte că ne-am așezat cu toții la masă și mama ne-a dat să mâncăm cartofi cu carne și salată. Apoi ne-am sculat și am încărcat ce puteam lua. Tata, fiind croitor, și-a luat mașina de cusut. Am plecat...

Mergeam în susul Dunării. Când am ajuns aproape de mila 3, parcă dintr-un nor s-a făcut o cruce pe cer... Ne-am închinat și am spus: „Înseamnă că uite, vom fi salvați”...

În Ceamurlia, primul sat în amonte de Sulina, am oprit, să dormim. Tânțari, la nebunie! Trebuia să rezistăm. La un moment dat, aud gălăgie afară. Era acolo un post de spitalizare mobilă pe vasul „Principele Mircea” - un vas care, împreună cu „Principele Carol”, aparținea Societății Navale Române de Dunăre (SNR) și Navigației Fluviale Române (NFR); se încrucișau zilnic, asigurând cursele Galați-Ismail-Chilia-Vâlcov și retur.

Dimineața a venit unchiul meu, care era marinar, avea șalupa „Lebăda”, de 20 t, cu care aducea pește la Galați de la cherhanalele Chilia Veche și Periprava. Dar pentru că începuse războiul, lui Barba Mihali nu i s-a mai dat voie să vină decât până la Tulcea. Unchiul, care mă iubea, îmi dădea „hardilichi” (mărunțiș de cheltuială) să am la școală, la Galați, ne-a dat atunci vreo 400 de kg de pește, să avem la drum.

Trebuia să navigăm pe un canal cu ieșire la brațul Sf. Gheorghe. În șalupă eram eu, mama, tata, încă o familie și vreo două persoane, plus bagajul, plus peștele. Șalupa era mică, iar în canal erau multe ierburi în care se încurca elicea. Un ins din sat, care mergea cu noi, cobora mereu în apă și curăța elicea cu cuțitul. Pe canal era atât de frumos și atâta liniște!...

Ne-am oprit la o cherhana părăsită și am rămas în balta aceea. Seara se trăgeau rachete luminoase - rușii aveau spionajul lor și în Deltă - și se patrula cu lotcile. Ne somau: „Cine e acolo?” Și răspundeam: „Români suntem!”... Treceau pe la 11 noaptea și pe la 3. La un moment dat, femeii din familia cu care eram împreună i-a venit să nască. A trecut o patrulă și a dus-o la Ceamurlia, unde a născut pe vasul-spital „Principele Mircea”. Noi am rămas acolo până când au venit bărcile de la Murighiol să ne ia.

Acolo ne așteptau cei care plecaseră de cu seară din Sulina. Am fost cazați ca refugiați. Pot să spun că românii sunt mai ospitalieri decât grecii! - nu numai la Dunăre am văzut asta, ci și în alte localități din țară.

Tata a lucrat croitorie din prima zi. De la Murighiol am plecat la Tulcea. În septembrie trebuia să vin la Galați, la școală. Frontul s-a dus departe”...

Despre cum a fost distrus Galațiul la retragerea nemților din oraș, Theodosios Zamfiropoulos ne-a relatat următoarele:

„În '42, primarul Ghiță Vasiliu a dărâmat o bodegă care era pe locul Olimpicului, ca să schimbe fața orașului. Atunci, grecii și-au pus ambiția, au dat fiecare câte 1000 de lire englezești („cocoșei”) și au făcut această construcție lângă biserica greacă, rămasă până astăzi.

În anii '43, era aproape gata. Au venit nemții, au luat-o pentru cantină și au terminat-o ei. În august '44, când s-au retras, au pus bombe peste tot. Dar, ca printr-o minune, această clădire a scăpat de distrugere. Era acolo, la Școala greacă, unul, **Valsanos Teoharie**, al cărui fecior era militar și atunci tocmai fusese rănit și trimis la Galați, într-un concediu. Nemții au pus bombe să arunce restaurantul și cinematograful în aer. Dar acest băiat, după ce au plecat nemții, s-a dus, a luat bombele de acolo și a salvat clădirea!...

În luna iulie '44 locuiam pe str. Brăilei nr. 70, lângă biserica „Sf. Ioan” (cam pe unde era Agenția de Voiaj). Eram bolnav de febră tifoidă și am stat la pat 40 de zile.

Când nemții au aflat că românii au întors armele împotriva lor, au început bombardamentele. În 23 august, seara, am avut o presimțire că se va întâmpla ceva și am plecat cu ai mei pe str. Smârdan, la o familie grecească, unde se afla un beci. Atunci m-am sculat pentru prima dată din pat, după o lună de zile de zăcut și m-am dus târâș cam vreo 50 m până pe Smârdan. Mi-am pus o saltea și niște pături într-o hrubă. Eram cu mama și cu tata, fratele meu fiind la mătușa din Tulcea care nu avea copii.

Și a picat o bombă... chiar între biserica „Sf. Ioan” și casa noastră, de a dărâmat tot peretele peste patul meu. Văd și acum patul acela din bronz, plin cu dărâmături...

Tot centrul Galațiului a fost atunci distrus. Unde e acum „Modernul”, era cofetăria „Mazavinatos”, restaurantul „Sure”... La stânga statuii lui Costache Negri era cinematograful „Trianon”, unde se dădeau filme cu cowboy, iar la dreapta, unde acum sunt „P-urile”, era Piața Veche și Hala Mare. De acolo, luai tramvaiul și mergeai în port...

Multă lume a ieșit atunci să prade magazinele părăsite. Se luau stofe, alimente. Vizavi de Agenția Fluvială era un magazin mare, depozit cu trei etaje, plin cu alimente. Ce nu s-a luat atunci! Nemții plecau, nu le mai păzea nimeni. Să știți că nu din răutate au dat ei foc orașului. Așa e războiul! Se distruge totul, pentru ca cel care vine să nu mai găsească nimic. Napoleon de ce a dat foc Moscovei? Ca să nu mai aibă rușii unde să stea. Astea sunt legile războiului.

Pe 23/24 august, au plecat nemții din oraș. Eu nu aveam încă puterea să mă scol și să mă plimb, să văd orașul. Pe 25 am ieșit, totuși, așa slăbit cum eram. Când am văzut centrul, cum arăta... Nu mai era nimic de făcut. M-am dus la cofetăria „Gavrilă”, de lângă Olimpic, în partea dinspre parc, și am mâncat o savarină.

„Regele Carol II” era o navă de pasageri care făcea curse pe Dunăre, între Galați și Sulina. Când încă luptam împotriva rușilor, prin '43-'44, rușii au pus o bombă în nava care venea de la Sulina la Galați, cu 200-300 de pasageri la bord. După ce a plecat de la Reni, puțin mai încoace de Isaccea, bomba a explodat. Vasul a început să ia apă. Se scufunda! Atunci, au sărit oameni de pe mal și au legat vasul de pomi, ca să nu se ducă la adânc. A trecut un remorcher nemțesc, căpitanul de pe nava avariata striga „Ajutor!”, dar remorcherul s-a dus înainte!

În timp ce se scufunda vasul, ca să nu se scufunde prea repede, au fost închise etanș anumite compartimente și au rămas în cabinele de jos vreo 120 de oameni care au fost sacrificați, nu s-au mai putut salva. S-au salvat numai cei care se aflau pe punte. I-au sacrificat, dar vasul tot s-a dus la fund, trăgând după el în adânc și pomii de pe malul Dunării. Au închis acolo 120 de oameni și tot acolo sunt și acum. ăsta e războiul!”

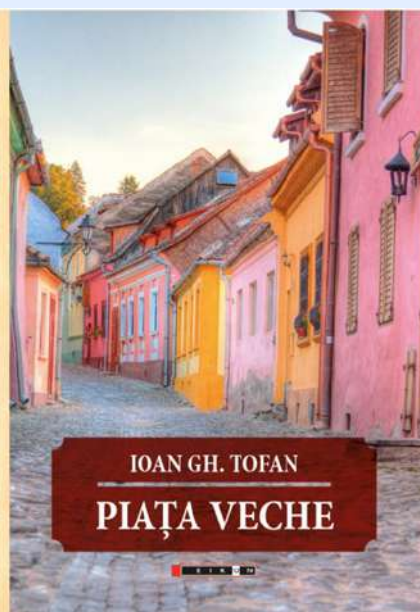
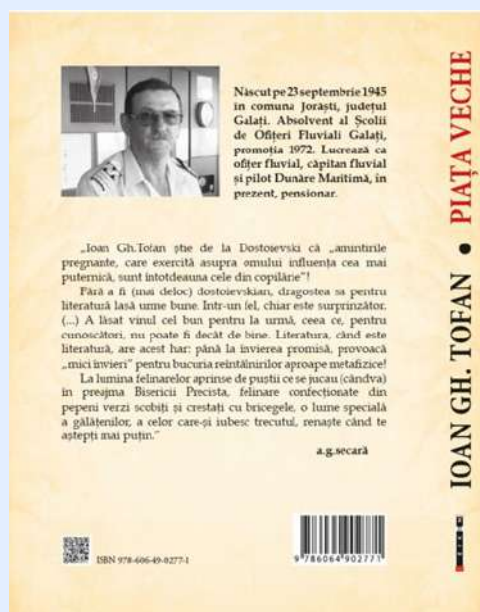
Născut la Sulina, crescut și trăit la Galați, deși a locuit mai târziu în Grecia, unde a și murit, Theodosios Zamfiropoulos a păstrat toată viața primele amintiri ale vieții sale din lumea paradisiacă a României de dinainte de război, pe care a dorit să le împărtășească și altora.

Îi suntem recunoscători și ne rugăm lui Dumnezeu să-i dea liniște și pace acolo unde este acum!

Galati,

ieri si azi

Piața Veche

Neamul Belereților – fragment

Ioan Gh. Tofan

A doua zi după sosirea la țară, după ce maică-sa plecase cu frații la câmp ca să termine de secerat grâul, Ionel se repezise până la mătușă-sa Bălașa, de unde veni abia seara, în brațe cu o sticlă de rachiu tras de două ori.

- Brânză nu ți-a dat? Îl luase Mitrița la întrebări, sosită obosită de pe deal.
- A vândut oile mocanului, mi-a spus.
- Bine că le-a vândut! Era bună puțină brânză acum, cu mămăliguță caldă. N-a întrebat de mine?
- Ba bine că nu... Nu m-a crezut când i-am spus că am venit singur pe tren și peste deal.
- Treaba ei! Ia căldarea de-aici și adu apă de la fântână!

În următoarea zi culeseră cu toții fasolea de pe araci, pe care apoi o puseră în saci. Luară apoi sacii la bătut cu bețele. De unde și expresia au dat în el ca în sacul de fasole, atunci când vorbeau de unul bătut cu ciomegele. După ce vânturară fasolea, bătrâna Catrina umplu un fund de sac pe care i-l întinse Mitriței care protestase cu jumătate de gură:

- Hai, bre, mamă, ai pus jumătate de baniță aici. Cum vrei s-o car la gară?
- Las' cî-i distulî și pentru noi. Nu-ți bati capu' cu și-ai să pleși. Mâni moș Stoian, veșinu' meu de-alături, merji cu căruța la Bujoru' sî cumperi nu știi și potcoavi di cai morți, cî n-o vrut sî-mi spunî și vra sî iei din târg, ș-am vorghit sî ti iei și pi tîni cî n-o hi foc. Văd cî te-ai căpătat de la Bălașa c-o găinî. Ț-oi da și io una. Bașca vreo țoșcî di malai și alta di făinî, cî di-acum om fași alta din grâu' șel nou. Musai sî ti duși cu el, cî altminteri nu văd cum ai sî ti cari cu atâția. Aldi Jicu și Culiți știi ghini cî n-au cum sâ ti ducî. Au treabî în arie la treierat mâni, câ doar n-om sta cu grâu-n câmp sî așteptăm sî ni-l plouî.

Mitrița dădu din cap a înțelegere. Un zâmbet hâtru îi destinse fața:

- Vecinul de lângă casă niciodată nu te lasă. După câte-mi spui, moș Stoian tot îți mai poartă sâmbetele. Nu te-a mai cerut de nevastă? Frații, la rândul lor, puseră mâna la gură, ca să-și înăbușe hohotele. Catrina se burzului:

- Măi, fato, da-s fimei bătrânî, ci Dumnezeu! Crez' tu cî lu' Stoian îi mai trebui muieri la etatia asta? M-o șerut el atunși, imediat dup-o și-o trecut anu' di doliu după Vangheli, da' l-am trimăs la plimbări, și credeai? Am sî-l iau acu', când, mâni, poimâni i s-o zbatî coliva-n chiept? Șî voi, nătărăilor, nu vă mai hlizăți c-o sî rup di schinarea voastră șiomejile istia cu cari ați bătut fasolea. Râdiți di mă-ta, hai?

Mitrița căută s-o împace, întorcând repede vorba:

- Haide, bre, că am glumit, nu te supăra acum pe noi pentru nimica toată. Mai bine spune ce se aude cu colectiva!

- Și sî s-audî? Tăt umblî prin sat sî lămurească lumia unia di pi la Bujoru', di pi la Gălați, di la naiba sâ-i chieptâni, cî nu i-am cununat și nu i-am botezat io, ca să-i cunosc. Da' n-am auzât dicât di caliși, fără di pământ sau c-un pogon acolu, douî, șel mult, sî sămnezî șeriria di intrari în gospodărie. C-așa-i spuni șicî, Gospodăria Agricolî Colectivî. Câtâ-i ziuica di lungî ai sî vezi în șușa, la primărie sau la sfat, cum îi zâși acușa, doi-trei târâie oghialî dintr-ăștia cari-au sămnat, cum pun țara la cali, șe-or fași și cum or dreji ei în colectivî. O sî faci rahat' praf, asta o sî faci. Numa' cî nu-i a ghini diloc. Nu di jaba mi sâ zbatî-un ochi de-o săptămânî-ncoași. Șini știi oari ci va hi? Di la an la an ni omoarî cu cotili. Chiar, că tot vini vorba, ia să v-apucați sî culejiți păpușoiu' din coșar di anu' trecut, după și-oți termina di treierat grâu! Poati mai dosâm câțiva boabi pi unde-om pute. Nu di alta da' sî nu ni trezâm iar cu perșeptoru' la poartî sî ni mai iei o datî cotili. Ti pui cu nebunii iștia? Ne-i ajuta și tu, Ioneli, dacî tot mai rămâi. După și...

Era greu s-o pornești la vorbă pe bunica lui Ionel, dar, odată ce deschidea gura, greu se îndura s-o mai închidă. Boscorodea minute-n șir de una singură și după ce interlocutorii, plictisiți, plecau de lângă ea sub un pretext sau altul, sau pur și simplu lăsând-o, cum se mai spune, cu ochii-n soare.

- Bine, mamă, am înțeles. Plec mâine, de cum s-o crăcăna de ziuă, cu moș Stoian. Mă duc în casă să pregătesc bagajele, îi reteză Mitrița vorbele.

Dimineața, cu noaptea în cap, Ionel îi

însoți pe cei doi unchi la deal, unde sarcina lui era doar să aducă apă proaspătă de la o fântână din apropiere. Boii nu-i mai avea în grijă pentru că Culiță avusese grijă să taie dimineața, înainte de plecare, câțiva hlujani de porumb furajer din grădina de la vale, semănați mai timpuriu, special pentru vite, pe care-i arunca-se apoi în căruță. În rest, stătu cu capul în soare, transpirând abundent, căscând gura la munca de iad a țăranilor cocoțați pe batoză și înghițind praful de la pleava de grâu.

Dacă închide ochii, vede și acum, după mai bine de cincizeci de ani, ca într-o ilustrată, cerul de azur, miriștea galbenă și, în mijlocul ei, mică cât o buburuză, batoza roșcată. Pe măsură ce se apropie, ilustrata devine tablou, tabloului îi dispar ramele, iar căldura devine înăbușitoare.

Batoza se apropie tremurat, parcă un operator ar alerga, ca în unele filme românești, cu aparatul greu de filmat în mâini. Praful de la pleavă îi intră în ochi, în gură, în sân, peste tot, iar zgomotul, la început ca al roților de tren auzite înainte de a vedea locomotiva, crește în intensitate, devenind asurzitor.

Trei zile, pe o căldură de iad, munciră cei doi frați, întovărășiți cu alți săteni, megieși cu pământurile, la treierat, până reușiră să încarce grâul în saci și să-l aducă acasă. Dar mulțumirea, pacea care se citea pe chipurile fraților în seara când coborâseră dealul Bănesei, cu piedica (o talpă metalică legată cu lanț) pusă la una din roți, ca să nu vină carul peste boi, n-avea s-o uite Ionel niciodată. Munca nu le fusese în zadar. Stând tolăniți pe saci, Culiță și Ionel dăduseră împreună drumul, din străfundul plămânilor, unui cântec de inimă albastră de-al Ioanei Radu:

„Foaie verde bob negarăăă,
De la gară pân' la moarăăă, Leana mea,
Leana mea, ooof,
Păi toate carele coboară, Leana mea,
Numai carul lui Mariiîn,
Încărcat cu rozmarin, Leana mea,
Oooof, și în vârful carului, Leana mea, o...
ooof,
Stă Marin cu draga lui, Leana mea...”.

Când trecură prin albia pârâului Covurlui, boii se opriră, întinzând boturile însetați spre apa adâncă de o palmă. Gicu, ca niciodată, uită să-i mai înjure. Poate cântecul superb, poate bucuria muncii împlinite, poate altceva îi smulse acestuia o lacrimă, care i se prelinse pe fața murdară de la praful amestecat cu sudoare, lăsându-i până în bărbie o urmă subțire și albă. Îngăimă, uitându-se la boi cu îngăduință:

- Așa, boulenii mei! Beți și vă săturați, că v-o fi sete și vouă!

În seara aceea, până târziu, se auzi pe ulițe scârțâitul carelor, care se întorceau acasă, pline cu grâu auriu. A doua zi, când Ionel făcu ochi, îi văzu pe Gicu și Culiță șezând turcește pe prispa acoperită cu un țol, curățând de boabe cocenii de porumb pe care-i luau dintr-un coș de nuiele. Făceau asta cu două instrumente de metal, asemănătoare pumnalelor cu dinți ca de ferăstrău, folosite de golanii de oraș în luptele de stradă, cu deosebirea că aceste curățătoare, sau dezghiocătoare, aveau dinții mai mărunți, ca zimții la o mică roată zimțată, așezați pe două rânduri și orientați spre podul palmei.

Ionel, măsurând din ochi grămada de po-

rumb curățat și frecându-se la ochi, deschise gura cu reproș:

- De ce nu m-ați sculat și pe mine mai devreme?
- Țâniai așa di strâns perna, încât mi-am zâs cîn vis ai vreo mândrî-n brați și n-am vrut sî ti smuljim di lângî ea, zise Culiță serios, uitându-se în ogradă la câțiva boboci galbeni de rață care se bălăceau într-o teică de lemn, plină cu apă.

Gicu scoase un nechezat ca de cal:

- Faci mișto de mine, unchiule?
- Fuji mai ghini în chiler cî ti-așteaptî bunică-ta cu laptili hierbinti pi plitî! Pân' disarî o sî tot dizghiocăm păpușoi.

După ce mîncă, Ionel se apucă să-și ajute unchii. Culiță îi dădu curățătorul lui de metal, arătându-i cum se folosește. Aproape de prânz năvăli în curte, lăsând poarta deschisă, un băiețel voinic de vreo patru ani, cu fața rumenă ca o piersică coaptă și părul blond cârlionțat. Bălăngănea în mâna dreaptă o traistă de casă din care se ițea gâtul unei sticle.

Culiță îi aruncă încruntat o privire scurtă, șoptindu-le celor de pe prispă printre dinți:

- Țasta-i Viorel, a lu' bâdia. Voi nu vă băgați când îi vorghesc!

Puștiul se oprise în mijlocul ogrăzii, dezorientat. Se uita chiorăș la cei trei de pe prispă și începu să zbiere:

- Bunicăă! M-o trimis mama sî-mi dai borș di puțin.

Nu-i răspuse nimeni. Culiță le făcu semn lui Ionel și mezinului să nu-l bage în seamă. După ce mai strigă fără nici un rezultat după bunică-sa care, tare de ureche, cine știe pe unde trebăluia, băiatul se apropie sfios de prispă, oprindu-se la un metru distanță.

- Bună zâua cășiu! cî stăpînu' n-ari gurî, i se adresă încruntat Culiță, privindu-l, de la înălțimea prispei, exact în creștet.

Puștiul lăsă privirea în pământ.

- A' cui iești tu, măi băiețicî? Își îndulci glasul unchiul său.

- A lu' mama și a lu' tata, spuse Viorel pe nerăsuflăte, ridicându-și înviorat capul.

- Asta știu. Da' cum sî numesc, nu mi-ai zîs.

- Sunt a lu' Costachi și Victoria, răspunse mândru băiatul
- Aha! Lești băiet di a' lu' frati-miu, bâdia Șiocănel.

Gicu râse iar, behăind de data asta ca o capră. Circula în familie o poveste. Cică Ghiță Corban, venind într-o vizită fulger la țară, se gândi să treacă și pe la finul său. Atunci când se căsătorise în pripă, Costache, negăsind cine să-l cunune așa repede, apelase la soră-sa, Mitrița. Așa că Ghiță îi era acum și naș de cununie, nu numai cumnat. Îl găsisse pe Costache studiind concentrat căpriorii de la scheletul casei ce avea s-o ridice alături de chiler. Îl întâmpinase pe naș bucuros și nu prea, că doar îl aștepta atâta treabă în ziua aia, invitându-l totuși la un pahar de vin în ogradă, asta întâmplându-se toamna, după ce vinul se mai liniștise puțin. Victoria plecase mai devreme peste pârâu la maică-sa, să ceară ceva de împrumut.

Stând ei așa de vorbă despre ce se mai întâmpla în comună, dar și pe la Galați, mai dând pe gât un păhărel, Costache se repezi la un moment dat la o balie ruginită de tablă, aflată ceva mai încolo, lângă gardul de plasă care despărțea curtea propriu-zisă de grădina și via care se întindea la vale, spre malul pârâului, balie ce-i servea pentru depozitarea gunoiului, și începu să scotocească febril. Scoase de acolo mai multe coji de ouă pe care începu să le numere. Se repezi apoi în chiler, de unde ieși după câteva minute.

- Ce s-a întâmplat, cumnate? îl întrebă tatăl lui Ionel.
- Ia, nimica. Nu-mi ieșea numărătoarea la ouă.

Bineînțeles că nașul nu se abținuse și vânduse povestea mai departe. Râseră toți din familie de zgârcenia lui și Mitrița îl botează imediat Ciocănel. Așa îl porecliră când nu era de față, câțiva ani buni. Victoria, fire darnică și primitoare cu musafirii, se amuza însă cel mai mult. Nu pierdea niciodată ocazia să-l înțepe, când îl vedea că strânge prea tare băierele pungii. Încet-încet, însă, Costache se dădu după ea, întâmplarea cu număratul cojilor de ouă fiind uitată. Dar în ziua aceea de vară, povestea era încă proaspătă.

- Ia ti uitî și chicî ari-n cap copchilu' ista, constată Culiță, amuzându-se de expresia perplexă de

pe chipul nepotului.

- N-o fi avut bâdia bani di tuns, adăugă împăciuitor.
- Parcă-i cârlan, constată Gicu.
- Și știi c-așa-i. Și spuniți, pân' la Paști și mai îngrași? Tu și păreri ai, nepoati? se uită Culiță la Ionel.

Acesta dădu stingherit din umeri.

Gicu prinse aluzia din zbor:

- O sî hii numa' bun di tăiet. Așa miel gras să tot mânânși!

Ionel simți că-i tras de mânecă. Culiță se apropie de urechea lui și-i șopti:

- Întrebă-l pi ăsta micu, din și niam sî traji, din al Belereților sau di' șel a lu' Stuchiși.
- N-am înțeles, ce să-l întreb?
- Exact așa cum auzî: Măi, Vioreli, tu ești de-a lu' Stuchiși sau de-a lu' Belereț?

Ionel se uită încurcat, când la puști, când la unchiu-său.

- Zî-i odatî, nu te mai codi atâta, îl trase mai tare de mânecă unchiul.

Se întoarse încurcat spre țânc, spunându-i dintr-o răsuflare:

- Măi, Viorele, tu ești băiatul lui Belereț sau al lui Stuchici?

Ca la comandă, cei doi frați izbucniră în hohote de râs.

Băiețandrul se uită buimac câteva clipe. Apoi buzele începură să-i tremure, pornindu-se să plângă.

- Măi nepoati, da ti-ai apucat ghini di dat apî la șoarîși. Cum sî hii tu de-a lu' Stuchiși? Șini te-o mai întreba de-acum înainti, sî ti bați uite-așa cu pumnu-n chiept și să-i răcneșt în fațt, „Io mi-s din neamu' Belereșilor, neni!”.

Culiță exemplifică, bătându-se tare cu pumnul drept în piept:

- Așa să li spui, „Eu sunt de-a lu' Belereș, neni!”.

Degeaba-i explica Culiță celui mai mic dintre nepoți ce-i cu Belereșii ăștia și ce hram poartă, că puștiul se puse pe urlat de ziceai că-l bătea cineva să-l omoare și nimic altceva. Apăru și bunica din grădina de la vale, alarmată de țipetele celui mic. Cântări situația din priviri:

- Nătărăilor, cum de-ați răușit sî-l fașiți sî boșiascî pi copchilu' ista? Hai, vino la bunica, nu mai plânji!

Viorel alergă la bunică-sa. Își îngropă fața în fusta ei, suspinând cu sughituri.

- Nu v-a fi rușîni sî vă hii! Ditamai hândrălăii și

vă puniți mintia c-un plod? Lasî, Vioreli, c-o sâ-i batî bunica di-o sî li meargî fulji! Tași, măi nepoati, cî ti-ai învinățat di-atâta boșit. Merji cu binica sî udăm dumadilii?

Puștiul se desprinse din fusta bunicii și zise hotărât:

- Da' sî-mi dai și borș.

- Îți dă bunica și vrei tu. Culejim și perji...

Culiță își duse mâna la ceafă, împingându-și șapca pe ochi. Răsufle ușurat:

- Uf! Ghini c-o vinit mama. Mă gândiam cî nu sî mai oprești din bâzâialî. Îi numa' inimî nepotu' ista al nostru. Și-ai rămas așa pi gânduri?

Ionel realiză că lui i se adresase întrebarea. Înțelesese că Belereș e o poreclă de-a Mândreștilor de care neamul răzășesc nu se dezicea. Dar Stuchici, a cui poreclă era oare? Nu prea credea că era a rudelor Victoriei. Poate a vreunui nebun din sat care scuipa la orice vorbă? Întrebă, totuși:

- Nene Culiță, dar ce înseamnă belereș?

- Păi unu' așa, mai șugubăț, mai pezevenchi. Unu' cari ia viața-n chiept rîzând di prostia omeneascî, dar și di năcazuri. Ca sî ț-o zâc p-aia driaptî, niși io nu știu pria ghini și-nsiamnî. Da' tari-mi plași, măi nepoati!

(Va urma)

Unde fugim de acasă?

„Peste douăzeci de ani vei fi mai dezamăgit de lucrurile pe care nu le-ai făcut decât de cele pe care le-ai făcut.
Așa că aruncă frânghiile.
Navighează departe de portul sigur.
Prinde vânturile alizee în pânzele tale.
Explorează. Visează. Descoperă”.

Mark Twain

PAȘII DDV3

POVESTEA UNEI PASIUNI

(40)

Salutare, DDV3,

24 de seniori și seniorite, din clubul DDV3, au hotărât să meargă la Greci. Nu, nu în Grecia, destinația favorită pentru români în perioada estivală, ci la Greci, poarta de intrare în „Parcul Național Munții Măcinului”.

Bătrânii munți, mărinimoși, au acceptat în poala lor sălașul, menționat pentru prima dată într-o hartă statistică din anul 1790 sub denumirea de Greczj. Se pare că, încă de atunci, zona era populată de greci, dar legenda denumirii localității mi se pare mai frumoasă. Se spune că, la începutul sec. al XIX-lea, începe în zonă exploatarea granitului scos din carierele de piatră din munte, motiv pentru care sunt aduși pietrari pricepuți, mai ales din Italia. Astfel, italienii devin majoritari în comunitate. Tot atunci, vin și pietrari din Grecia și Bulgaria, dar, fiind minoritari nu se integrează în casta pietrarilor italieni și se profilează pe grădinărit, atrași de pământul mănos al luncii brațului Măcin. Italienii, clienții predilecți ai proaspeților grădinari, obișnuiau să spună că se duc să cumpere zarzavaturi „de la greci”, lucru care a dat numele satului: Greci.

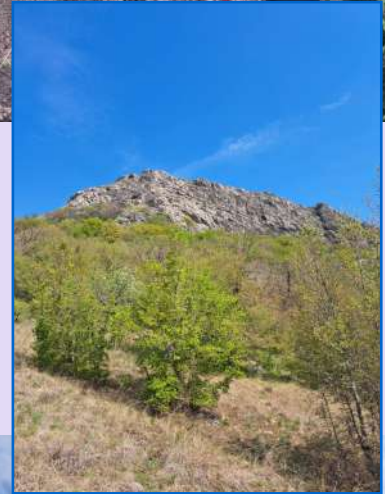
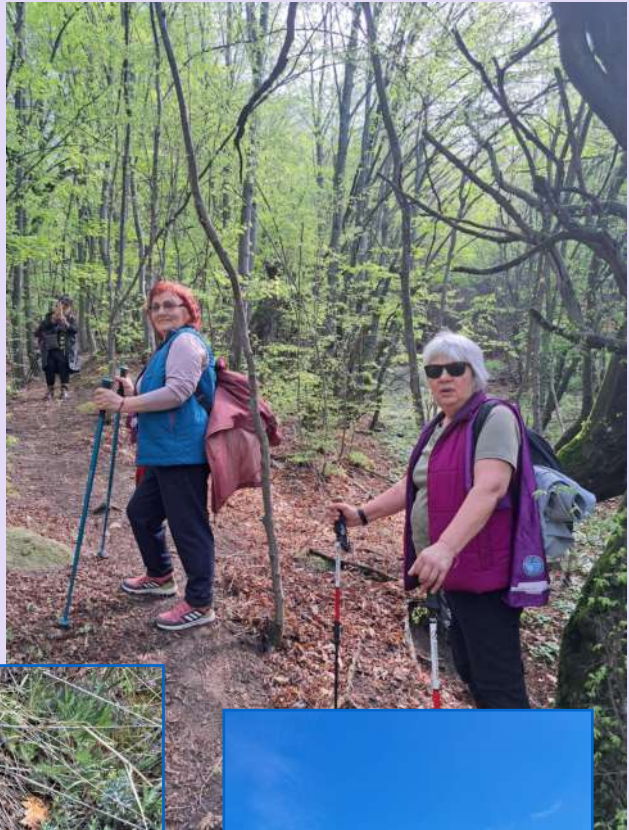
Iată-ne, deci, la Greci, comună mare și frumoasă, cu peste 4000 de gospodari, care se întinde de la poalele masivului Dobrogean, fiind străjuită de două turnuri ancestrale, vârfurile Ghiunaltu și Călcata.

Coborâm din microbuz la intrarea în Parcul Național Munții Măcinului, în dreptul marcajelor ce ne invită pe traseul „Dealul cu drum”. Evităm traseul marcat, invadat de zeci de iubitori de natură, care s-au aventurat pe traseul accesibil și urmăm o cărare spre stânga, care străbate o pădurice de conifere, rodul unui experiment reușit de împădurire a pantelor golașe ale venerabililor munți, experiment început prin anii 1958 și care s-a dovedit benefic pentru ecosistem.

După câteva sute de metri, cărarea așternută pe catifeaua de un verde crud al ierbii proaspete, se oprește brusc într-o monstruoșitate de beton, relicva unui concasor care a funcționat în vremea exploatării carierelor de piatră. Aici era un loc în care piatra spartă era triată după caracteristici cunoscute doar de meșterii pietrari. Produsul finit era încărcat în vagonete de cale ferată îngustă, cu care se transportau până la șlepurile flămânde ce așteptau pe brațul Măcin. Vegetația a acoperit rănilor pricinuite de terasament și acum se luptă cu silozul de beton care va fi și el învins. Este doar o chestiune de timp.

Urcăm de aici spre vârful Călcata, dar nu ne-am propus să cucerim acest vârf, ci folosind vechile exploatări de piatră, să poposim într-un „balcon”, de unde să admirăm priveliștea care se întinde de la picioarele noastre. Aici în „loja” regală a mărețului teatru, putem privi până hăt, departe, și recunoaștem fără greutate, spre nord, localitatea Măcin aflată la 16 km, spre sud pasul Priopcea vegheat de vârful cu același nume, care ne conduce spre Cerna și Turcoaia, spre vest zărim locul de legendă, leagănul temutului Terente, satul Carcaliu, și în spate, acoperită de vârful Călcata (407 m), localitatea Cetățuia pe al cărei „acoperiș” am fost de curând. Această „Roză a vânturilor” este vegheată de apele obosite ale Brațului Măcin, supărate parcă pentru că nu mai au acces în acel rai al apelor care se cheamă Balta Mare și Balta Mică a Brăilei.

Noi ne bucurăm de soare, de iarba moale și de bolovanii de toate mărimile ai vechii cariere „La Farul”, care ne servesc de masă, scaun sau pat, după pohta fiecăruia...

De asta ne place acest gen de plimbări ale DDV3, pentru că, deși un grup măricel, de 24 de seniori și seniorite, diferiți în esență, pot face la un moment dat ce vor, fără a deranja.

Doamnele au scos, pe fețe de masă improvizate, bucate care mai de care mai sofisticate. Domnii se laudă cu licori diverse pe care le prezintă și le oferă spre degustare, dezvăluind generoși sursa, pentru cei interesați. Cei care aleg să mediteze, se retrag pe vreun stei de stâncă, contopindu-se cu natura...

Și așa trec cele patru ore pe care le-am adus „bir” venerabililor munți, care, ca niște bunici îngăduitori, ne leagănă în poala lor, pe noi, bunici și străbunici, ce-i drept, mult mai tineri decât ei ...

Cu părere de rău ne smulgem din această oază de relaxare și ne întoarcem la microbuzul lui „nea Gigi” - cunoscut de-acum ca fiind unul de-al nostru. Am făcut astăzi doar 10218 pași, dar ne-am încărcat zdravăn bateriile.

Nu ratați următoarea întâlnire, anunțată pe drumul de întoarcere, ca fiind pe 26 aprilie. Abia așteptăm să vedem ce mai putem păți.

P.S. Fotografiile - marca Radu, Mioara, Gaby ș.a.

Bujorii de la Atmagea

Gabriela Neguțu

Nici nu s-au terminat bine Sărbătorile de Paște, că au început să apară pe Facebook postările cu bujori înfloriți ale iubitorilor Munților Măcin. Unii i-au găsit la Greci, alții pe culmea Delictaș, așa că ne-am pregătit și noi de drumeție, să nu ratăm „deschiderea sezonului”.

Cum grupul nostru are și persoane care au trecut de optzeci de ani, care doresc să ne însoțească și la care ținem, am optat pentru un traseu mai ușor, dar frumos: Rezervația Dealul Bujorului din comuna Ciucurova.

Prognoza care anunța ploi și vijelii nu ne-a speriat. Știm că Dobrogea e un tărâm fermecat, care își iubește vizitatorii, iar microbuzul lui nea Gigi s-a dovedit neîncăpător pentru numărul celor ce doreau să vadă bujorii.

Am nimerit ușor traseul până la marginea dealului de lângă satul Atmagea. Câmpul pe care semănăturile (grâu, orz, ovăz – cine le recunoaște?) se ridicaseră la 30 cm avea o culoare uimitoare și mătăsoasă. Mărginind lanurile care au acaparat tot mai mult din pădurile dobrogene, copacii cu forme extraordinare și atrăgătoare, care îți rețineau privirea, aveau altă nuanță de verde, mai puternică, tânăra, luminoasă.

Pădurea care începea de la baza dealului era plină de izbucnirea ierburilor tinere, printre care florile ieșeau în evidență prin culorile și diversitatea lor. Am văzut ruscuțe de primăvară galbene, iarba ciutei tot galbenă, florile albe ale fragilor sălbatici, saschiu albastru și alb, mărgelușe albastre adunate în buchete pe aceeași tijă, degradeul violet al orhideelor sălbaticice, o pajiște plină de laptele-cucului înalt până la șold și câte și mai câte altele.

Lanurile de semănături au acaparat tot mai mult din pădurile dobrogene

Stejar

Saschiu alb

Mărgelușe

Ruscuță

Orhidee sălbatică

Pajiște de laptele-cucului

Dar atenția noastră se concentra asupra mulțimii tufelor de bujori care se îngrămădeau pe mijlocul drumului forestier străbătut de două făgașe lăsate de roți, dar și pe sub copaci, cât vedeai cu ochii. Erau multe tufe formate numai din frunze lobate, dar și multe cu boboci umflați, dar nedesfăcuți.

La un moment dat, vedem pe marginea drumului, întâi primul, apoi al doilea boboc roșu care începuse să se deschidă. Erau așa de rari bobocii, încât păreau ne semnificativi, așa că grupul s-a plictisit și s-a așezat la masă.

Spre bucuria mea, au existat încă două persoane (cifra trei este considerată perfectă în religia creștină, fiind asociată cu Sfânta Treime), împreună cu care am hotărât să mergem în continuare pe drumul care s-a transformat curând într-o biată potecă ce dispărea, uneori, sub vegetația deasă.

Perseverența noastră a fost curând răsplătită. În preajma cărării, au început să se ivească tot mai mulți bujori înfloriți. Curând, am descoperit o poieniță în care erau chiar patru bujori! E de răs, dar asta ne-a încurajat și am continuat spre următoarea poieniță, mai mare, care ne-a oferit suficiente flori roșii încât să ne simțim în al șaptelea cer.

Bujorul românesc (Paeonia peregrina)

Atâta ne-am bucurat de bujorii aceia, încât nici nu au contat picăturile de ploaie pe care le-a scuturat un nor mic, care nici măcar nu a putut să acopere soarele. În zece minute, ploicica s-a oprit și albinele au început să viziteze cupele roșii cu stamine galbene, încărcându-și cele două săculețe laterale cu polen.

Când ne-am întors la colegi și le-am povestit, s-au ridicat imediat și au pornit spre bujorii înfloriți, unde și-au făcut fotografii.

Ne-am întors mulțumiți spre microbuzul care aștepta la marginea pădurii. Pe traseu, am făcut încă o oprire la bătrâna masă de lemn cu bănci, montată de angajații Parcului Național. Aici, la un pahar de vorbe, unul dintre colegii noștri ne-a povestit despre bunicii săi, Salomia și Ghiță Vasiliu, care, la întrebările noastre neîncredătoare, s-a dovedit a fi chiar primarul care a construit clopotnița de la intrarea în Cimitirul Eternitatea.

Povestind despre primarul Ghiță Vasiliu

Astea au fost părțile frumoase și ar fi fost perfect dacă echipa noastră ar fi mai rezonabilă și ar realiza că excursiile sunt mai reușite când există un singur conducător de grup. Și nu e recomandabil ca cineva să insiste să schimbe destinația drumeției, pe parcursul ei. Sau ar putea să citească cele mai scurte și simple îndrumări pentru organizarea și efectuarea unei drumeții, scrise de Bucura Dumbravă.

26 aprilie 2025

30 martie

Am ajuns în Sardinia.

Nu în vacanță, nu cu o listă de bifat, nu cu un plan precis.

S-a ivit o breșă în timpul deja planificat pe tot anul și am „intrat” în ea.

Pentru zece zile locuiesc într-un sat vechi, în mijlocul sarzilor, nu ca turist, ci într-o casă veche, ca un localnic.

La 12 km e marea, dar nu mă grăbesc spre ea. Poate mâine dau o fugă. Îmi place să văd ce vine spre mine, nu să decid eu tot.

Nu știu ce-mi rezervă zilele astea și nici nu vreau să știu.

Mă plimb, mă așez prin copaci, gătesc, mă las purtată de ce gălesc, citesc.

Ca și cum timpul ar merge mai încet, doar pentru mine.

Cred că e prima oară când am lăsat „controlul” acasă.

31 martie

Aici nu se întâmplă nimic. Am prins un apus foarte galben. Atât de intens, că-mi venea să-l desaturez în poză, să nu pară editat. Dar nu e nimic editat aici. Nici pe cer, nici în viața din sat.

Nu am TV, nu am radio, nu am Wi-Fi. Intru de două ori pe zi, cât să răspund, să verific, să scriu pe datele mobile.

Doar de două ori pe zi auzi mașini, nu se grăbește nimeni, nu se vorbește tare - spre deloc. Restul – piatră caldă, lumină, verde, natură, oi și Ichnusa.

Tot ce mi-am imaginat că îmi trebuie pentru zece zile a încăput în rucsacul de sub scaunul avionului. Și sincer, parcă tot am luat prea mult.

Nu știu exact ce urmează.

Dar deocamdată am bancă, apus și picturi cu bătrâne zâmbitoare sau scene din viața de aici. Și liniștea... Liniștea asta se aude. Cu tot cu ecou.

Cum o fi să trăiești toată viața așa? Cred că timpul s-ar dilata.

1 aprilie

Azi mi-am făcut două ouă ochiuri. Nimic complicat. Dar salata a fost personajul principal: fenicul, salată iceberg, roșii negre, ceapă, condimente. Parmezanul a completat farfuria, iar o bere Ichnusa a încheiat meniul.

Jumătate din bere am savurat-o sprijinită de ușa bisericii. N-a venit nimeni să mă tragă de mânecă pentru vreo necuviință. De fapt, n-a trecut nimeni timp de o oră.

Îmi imaginez, din când în când, că aș fi de-a locului. Patru luni pe an cu temperaturi sub 15 grade.

Internetul e pe cartelă, apa caldă vine de la boiler, căldura habar nu am de unde și cum procedează. Am în bucătărie o plită ca-n stagiatură, electrică.

Au un medic de familie, o bancă deschisă două zile pe săptămână, o farmacie, un magazin sătesc închis luna și duminică. Un autobuz duce și aduce copiii la școală, la 16 kilometri, prin serpentine.

Pizzeria e deschisă doar vineri, sâmbătă și duminică. Nu există teatru. Nici cinema. Nici shopping.

Dacă ai mașină, mergi la cumpărături la 15 km. Dacă nu, te descurci cu ce e.

Toată lumea pare mulțumită. Nu am văzut pe nimeni plângându-se de ceva. Singurele distracții sunt sărbătorile comunității și cititul.

Poate și statul pe o bancă, la soare.

Fac un exercițiu de imaginație: cum ar fi să trăiești așa? Aici nici nu ai pe ce cheltui bani.

Simplu, cu rost și fără agitație.

Poate că exact asta păstrează oamenii senini, faptul că n-au prea multe de ales. Și poate tocmai de aceea, ce au... le ajunge. Uneori binele se pierde când te obișnuiești cu el.

M-a învățat o prietenă acum mulți ani câteva chestii faine care mi-au intrat ca un reflex în viața cotidiană:

- * ce nu-mi încapă în bagaj nu-mi trebuie;
- * ce nu s-a rezolvat nu era pentru mine;
- * ce nu găsesc nu era momentul;
- * ce s-a amânat e pentru că ceva mai bun va fi.

2 aprilie

Ieri am profitat de o ocazie rară: o localnică cobora cu mașina în oraș. M-am lipit și eu de moment, cât avea ea treabă.

Pe Bosa am descoperit-o prima dată când am venit aici „în recunoaștere”. Făceam research pentru ceea ce urma să fie prima mea excursie de grup în afara țării, după pandemie.

Mi-a plăcut de atunci, dar mi s-a confirmat când m-am întors cu grupul.

A rămas reper excursia aceea. Poate că n-ar fi rău să repet traseul și cu alții.

Bosa e aproape de mare. O mică bijuterie cu case în trepte. Urci, cobori, urci, cobori... Prietenii știu cum e.

Pe o stradă laterală, într-un garaj, un domn meșterea la un motor.

Ușa deschisă larg parcă te invita înăuntru. M-a poftit să trag un ochi, am schimbat două vorbe, și... mi-a oferit și un păhărel cu vin.

De parcă eram la unchiul mecanic din copilărie. Fără programare.

Vineri urmează ziua cu mare și Bosa. Plec la 7 dimineața cu autobuzul școlar .

Seara... improvizez. Găsesc eu pe cineva care să mă urce din nou în sat.

Azi am gătit în stil italian. Salată Caprese și paste integrale cu pesto, parmezan și un sos inventat de mine, din usturoi, vin și peperoncino. Nu știu cum se cheamă, dar a fost bun.

Am lucrat puțin, am revizuit planul pentru grupul din Sicilia și apoi am plecat spre ieșirea din sat, să prind apusul. La jumătatea drumului, m-am lipit de o doamnă care m-a invitat la un păhărel de digestiv Mirto. Mmmm... au fost trei.

Se vede pe poza pe care mi-am făcut-o: ușor contorsionată, după cum am reușit să prind GorillaPod-ul de balustradă.

Peisajul e plin de vegetație.

Munții îmi amintesc de cei din Măcin. Chiar și copacii de plută sunt contorsionați precum cei din Dobrogea. Mi-au dat un soi de familiaritate, dar cu accent italian.

Spre seară m-a enervat șemineul destul cât să încerc să fac focul singură. Nu pot zice că mă pricep, dar ceva-ceva tot a ieșit.

Ziua s-a încheiat cu miros de lemn ars și aromă de Mirto. Cu alte cuvinte, totul în parametri.

3 aprilie

Nu știu exact când s-a defectat lumea. Dar contrastul între „azi-ul” pe care îl trăiesc aici și „azi-ul” în care urmează să mă întorc e atât de mare, că aproape doare.

A fost suficient să activez datele mobile și să citesc 3-4 postări. Blesteme, înjurături, jigniri, isterii politice. Pe grupuri, între necunoscuți, între cunoscuți.

Poate că a fost mereu așa.

Doar că nu aveam social media care să amplifice, să întoarcă ecoul și să ne scufunde în el.

Aici, în Sardinia, oamenii trăiesc altfel. Nu idealizez. Doar observ.

Se salută. Stau la povești în fața ușii. Bătrânii merg încet, copiii nu urlă, nimeni nu pare că vrea să câștige o ceartă pe internet. Și nimeni nu e ofensat din oficiu.

Nu spun că aici e paradisul. În fine, un mic dejun și un fresh în fața bisericii unde soarele e prezent tot timpul. Ușa bisericii e deschisă toată ziua. Nu-i nimeni la „lumânări”.

4 aprilie

Azi mi-am luat hainele „bune” și am ieșit în oraș. Prima în stația de autobuz, înaintea elevilor, nu de ambiție, ci de strategie: locul din față e singurul care mă împacă cu serpentinele.

Doar când sunt eu la volan nu le simt. Cum nu puteam conduce autobuzul, m-am rezumat la un exercițiu de imobilitate cu ochii în parbriz. Nebăută, nemâncată, dar cu gândul tot la salata de aseară: ton, fasole, fenicul, măslina și pătrunjelul cules, da, din buzunar.

Bosa m-a întâmpinat somnoros, la ora la care câinii ies la plimbare și dubele descarcă marfă. M-am fâțâit pe lângă Temo, râul orașului, nu site-ul chinezesc, și am urcat, în sfârșit, la castelul Malaspina, închis data trecută când am venit cu gașca.

După vizită, am încălcat cu seninătate porunca „maică, să nu te-apuci de băut”. M-am oprit la o cafea bună (dar nu ca a bărbatului meu), și apoi am cumpănit: Mojito cu alcool sau fără? Soarele nu bătea tare, ziua părea blândă... deci, cu.

Scriu acum, înainte să duc paharul la ureche, să fiu sigură că încă văd drept și nu poetic-strâmb. E ora 12:00. În țară probabil 13.00.

E ora 12:00. Undeva, cineva mănâncă sănătos. Eu, în schimb, beau poetic.

Despre Bosa voi scrie mai mult la un moment dat, orașul cu case colorate la 15 km de mare.

5 aprilie

Ieri am fost „eu”.

24 de kilometri, așa cum mi-am obișnuit picioarele: cu sus-jos, cu stâncă, mare și tăceri.

Mediterrana mi-a fost albastră și primitoare, fără pretenții de divă. La dreapta de Temo, m-am bucurat de Cane Malu, un loc care sună a câine supărat, dar arată a colț uitat de timp pe țârm. La stânga de Temu am ajuns la valuri, dar va fi o postare separată.

Puțini oameni, dar suficienți cât să mă capăt cu o poză. E extrasezon pentru plajă și baie, dar e sezon bun pentru flori, pentru verde, pentru respirație.

Timpul curge altfel când te rupi de agitație. Acasă am mereu senzația că ceva e stricat: fie orele trec prea repede, fie eu vreau să fac prea multe. Aici, în liniște, în mers, realitatea îmi reamintește că „viața liniștită într-un colț uitat de lume” sună bine..., dar nu e chiar rețeta mea.

Nu, nu tânjesc după agitație. Dar fără un sens, fără ceva concret de făcut, fără oameni cu care să fiu conectată măcar din când în când, mi-ar fi greu. Sunt genul care le combină: cu mulți oameni și doar singură.

Cred că fără un scop real, nu doar mic dejun și plimbat, n-aș supraviețui. Creierul ar lăncezi și datul jos din pat ar fi greoi. Am nevoie să fac ceva ce rămâne în urma mea, oricât de nesemnificativ ar fi.

6 aprilie

Aseară am „ieșit în oraș”.

În sat, asta înseamnă că te îmbraci comod, îți pui ceva în buzunar și pornești pe jos spre singurul local deschis doar vineri, sâmbătă și duminică.

Aici funcționează un circuit al comunității simpatic și de-a dreptul înrădăcinat. Dacă tu vii la mine la magazin (că e unul singur), eu vin la tine, la barul din sat, să beau ceva înainte să urc la pizzerie. Un fel de troc echitabil și sentimental.

Așa că întâi m-am oprit jos la bar și am băut un cocktail San Pellegrino fără alcool. Apoi am urcat scările spre pizzerie, mi-am ales o pizza din meniu și după cină am coborât din nou la bar pentru un digestiv.

Un limoncello, desigur, mic, rece și parfumat. Toți se susțin între ei. Și nimeni nu vorbește despre asta. Doar o fac tacit și complice.

Ziua, prin sat, trece o dubiță cu legume. Oprește din loc în loc, claxon scurt, cobori și iei ce-ți trebuie. Așa se întâmplă și cu peștele sau ceva textile în zile diferite. Un fel de piață mobilă, dar fără grabă și agitație.

Dar cel mai tare m-a surprins un obicei vechi și foarte viu, bine înșurubat.

Dacă ești femeie și comanzi ceva la bar: o cafea, o bere, un aperitiv, se prea poate ca la casă să afli că ai „plătit deja”.

Nu știi cine. Nu ți se spune.

Doar ți se face un semn discret și ți se zice: „e din partea cui-va”.

Așa că lași banii la loc, zâmbești în gol și pleci, fără să știi cui să mulțumești.

Azi e duminică.

Cafeaua se bea lent, pe treptele încălzite de soare.

7 aprilie

La malul mării mereu mă iau gândurile alea faine. E un vibe pe care nu-l știu gestiona altfel. Bine, de felul meu, îmi țin focusul pe ce e bun și pe ce pot face constructiv.

Sunt la vârsta la care nu mai contează acumulările, nici succesele. Rectific: nu mai contează pentru mine. Am avut o viață plină până acum. Cu de toate.

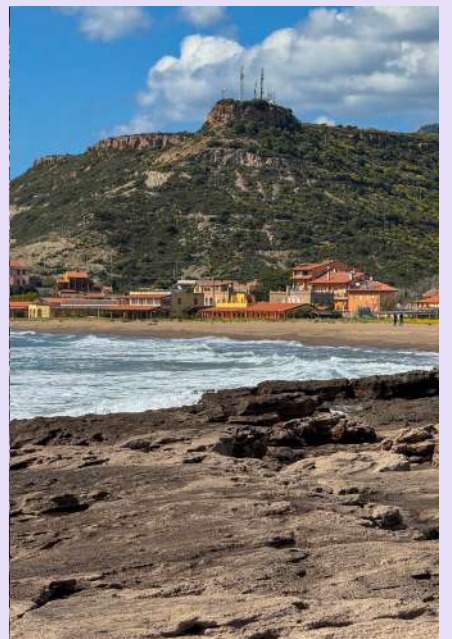
Și m-am născut sub o stea norocoasă, pentru că procentul de „am vrut și s-a întâmplat” e mult mai mare decât celălalt. Dacă nu s-a întâmplat, nu era pentru mine.

Cât timp „ai mei”, cu tot ce înseamnă ei: familie, prieteni, cei dragi sunt bine, restul nu mai cântărește așa mult. Eu am o vorbă: greu și rău e despre moarte și boli incurabile. Restul se vindecă, tratează, rezolvă.

Aveam un prieten, s-a dus, deși spera să prindă 90 de ani. Obişnuia să spună: „Tot ce este peste... e bonus”.

Și avea dreptate. Pentru tot ce e în plus față de ce-am sperat... mulțumesc!

8 aprilie

Mâine plec spre casă. Împachetez încet, ca și cum aș mai avea timp. Mă întorc într-o lume care mi se strecoară printre degete, pe care o recunosc tot mai rar și o înțeleg tot mai puțin.

Scot gunoiul la ușă. Aerul miroase a liniște. Miercurea se ridică „plastica e umido”. Pungile de la toate ușile își ocupă locul, legate strâns, așezate cu grijă. Un gest simplu, dar care spune multe despre locul ăsta.

Trec pe lângă magazin și-mi aduc aminte de listă. Cea pentru pâinea de joi. Ar fi trebuit să-mi scriu numele. Nu-l scriu. În schimb, îmi las pașii să mă poarte pe aleea care se sfârșește în fața bisericii. Aici cerul deschide cadre largi, iar norii se scurg lent, ca într-un film 3D. Se apropie, aproape ating pielea, aproape spun ceva.

O experiență aproape ireală. Una dintre acelea care-ți fac sufletul să tragă frâna. Una care-ți șoptește că poate biletul de avion n-ar trebui să fie mâine.

Dar e. Și poate că tocmai asta e ideea. Să pleci exact când ai vrea să rămâi. Acasă poate fi oriunde dar... cafeaua pe care o primesc dimineața acasă are gustul cel mai bun. Și ciorba cu Dana și Ștefania, și humusul de la Raay cu Liana și telefoanele lungi cu Ioana și toată gașca.

10 aprilie

Ultima notă de „jurnal”, înainte să închid paranteza.

Am ajuns acasă. Târziu, pe la unu noaptea. Am prins apusul în aeroportul din Sardinia și răsăritul în România, după multe opriri pe drum, doar ca să nu mă ia somnul.

Am plecat seara, la 20 de grade, și am aterizat dimineața, la zero.

Două lumi. Două ritmuri. Două respirații diferite.

Una e să fii turist într-o țară.

Alta e să trăiești acolo unde viața nu-și trage perdeaua frumoasă doar ca să fie confortabil.

E pentru toată lumea? Nu.

Pentru unii, o astfel de viață ar însemna un regres. Fără centra la setată la 22 de grade. Fără mall. Fără cinema. Fără coafor.

Fără loc pentru hainele bune și fără ocazii în care să le porți.

Aș putea trăi așa tot timpul? Nu.

Dar mi-aș păstra, undeva, un colț de lume în care să mă pot retrage.

Un loc fără gălăgie, fără muzică urlând din mașini, fără strigăte din curți.

Cel mai puternic impact?

Lipsa mitocăniei. Lipsa acelei agresivități sonore și vizuale care, acasă, pare să se fi strecurat în cotidian. Fără drifturi de noapte. Fără boxe date la maxim.

Nu, nu vreau să sune dur. Poate e reacția firească a cuiva care tocmai a coborât dintr-un zbor liniștit direct într-un claxon prelung.

Și uite-așa s-a încheiat încă o plimbăreală. Cu bagaj puțin, cât să încapă în rucsacul de sub scaun, dar cu energia de a continua ce urmează.

Sărbătorile Pascale la Mănăstirea Pojorâta

Gabriela Neguțu

Am ajuns la Mănăstirea Pojorâta din județul Suceava cam pe la trei ceasuri după prânz, după un drum lung cu microbuzul. În noaptea dinainte, tot grupul a luat parte la slujba de Înviere de la Schitul Rarău și toți eram oboșiți. Vremea era închisă și norii, nehotărâți, scuturau doar picături răzlețe de ploaie.

Indicator spre Pojorâta din DN 17

De foarte departe, de pe Transrarău, am văzut turllele mănăstirii cocoțate sus, în munți. Ajunși la intersecția cu un indicator, șoferul a oprit la piciorul pantei abrupte, presărată cu mult pietriș, care făcea dificil chiar și urcușul autoturismelor. Unele dintre ele, care urcaseră câteva minute, se întorceau cu spatele, înapoi, la baza pantei.

Împrejurimile Mănăstirii Pojorâta

Cât despre microbuzul nostru, nici vorbă să urce, așa că ne-am luat bagajele cu strictul necesar și am pornit la drum. Primii cincizeci de metri au fost cum au fost, dar, mai departe, deși întâlneam destule bănci pentru odihnă, toată lumea era transpirată, gâfâia și comenta nemulțumită.

Pe drumul șerpuit am întâlnit panouri pictate, care înfățișau scene religioase, dar nici nu erau numerotate, nici nu erau cele 14 opriri consacrate de tradiția Bisericii pe Via Dolorosa. Mi-am amintit de Drumul Crucii de la Medjugorje, dar acolo era mult mai frumos, mai scump, mai serios gândit. Totuși, e varianta noastră!

Bancă pentru odihna celor obosiți

Începutul pantei

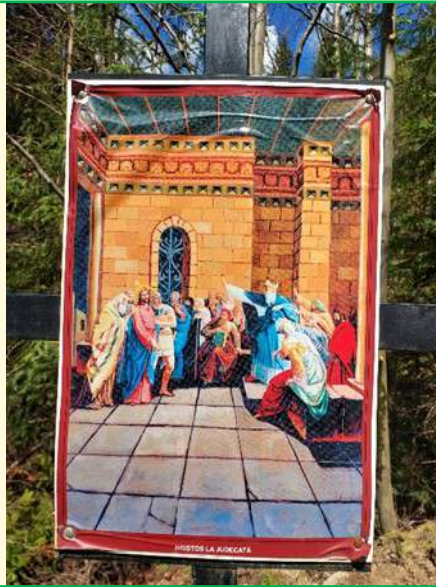
Ruga din Ghetsimani

Vinderea lui Iisus

Pilat judecându-l pe Iisus

Hristos la Judecată

Troiță

Înjosirea lui Iisus

Pilat arătându-l pe Iisus mulțimii

Drumul spre Golgota

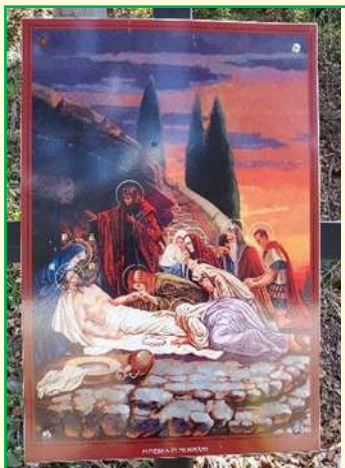
Pregătirea răstignirii

Răstignirea pe cruce

Indicator spre Mănăstire

Punerea în mormânt

Învierea Domnului

Am ajuns la poarta Mănăstirii

Nu aveam habar cât mai avem de urcat, mănăstirea nu se vedea, iar nori grei de ploaie deja picurau peste noi.

M-am gândit să explic că vom străbate drumul acesta greu, în amintirea pătimirilor Domnului nostru Iisus Hristos, dar nu am avut succes, așa că, împreună cu doi colegi, am pornit înainte, făcând pe locomotiva, ca să tragem grupul după noi și să deschidem „porțile raiului”. Nu știu dacă inițiativa asta a contat sau ploaia care amenința, dar până într-o oră a ajuns toată lumea cu bine, sus. Călugărul și starețul care ne-au întâmpinat au spus că „acum ni s-au iertat toate greșelile și suntem binecuvântați”.

Și chiar așa a fost! Am avut parte de o primire și o cazare excelentă, dar și de mâncare bună, de peisaje uluitoare, de poteci neamenințate de urși, de o vreme minunată și, în special, de aerul cu miros de rouă și de pădure.

Pe un mic platou, abia încap vechiul schit, cu o singură turlă, noua și eleganta mănăstire, cu zidurile în construcție și acoperișul gata terminat și câteva chilii, totul înconjurat de alei pietruite și o grădină.

Biserica Rarău

Lângă schitul din lemn se construiește o biserică nouă, solidă

Curs de apă amenajat lângă Drumul Național

Până sus, la mănăstire, este un drum lung și abrupt

Pe drumul spre Mănăstire

Cărări spre culme

Din curtea mănăstirii pornesc cărări prin pădurea de brazi, pe care urci până pe culme.

Pe ultima culme

Printre florile risipite pe marginea drumului am văzut pentru prima dată Păștița - floarea Paștelui albă și luminoasă.

Păștița, floarea-păștelui (Anemone nemorosa)

Dintre toate, cel mai mult m-a încântat slujba din ziua următoare, care a început la ora opt. Biserica, construită din lemn frumos finisat și băițuit, avea o impecabilă mocheta grenă-vișiniu cu model de lauri. La intrare erau papuci și opincuțe albastre de unică folosință, iar când acestea s-au terminat, oamenii au pășit desculți, în ciorapi și chiar cu picioarele goale, deși temperatura a fost destul de scăzută. Și s-a stat așa până la ora 12, când s-a sfârșit slujba.

Candelabrul mare de sub turla bisericii l-am considerat potrivit și original, fiind făcut din coarne de cerb în care erau montate trei rânduri de candelă, fiecare nivel având culoarea lui.

Policandrul din coarne de cerb

Slujba din a doua zi de Paști

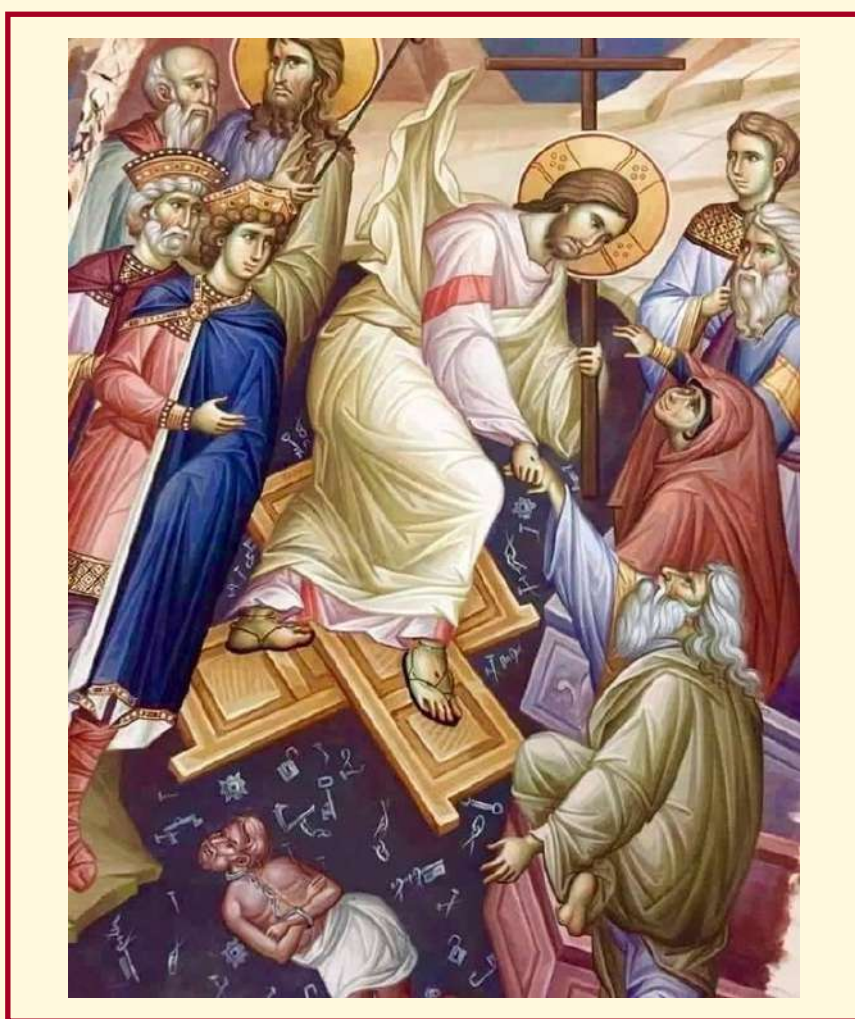
Leșirea cu Sfintele

Călugării, majoritatea tineri, toți cu rasa și culionul negre, cu părul prins la spate într-o codiță mai lungă sau doar de doi centimetri, cântau pe rând cu voci frumoase, împărțind binevoitori același ceaslov. Cel mai melodios și plăcut suna o voce rârâit, cu „r”-ul acela franțuzesc.

Toată slujba a fost o cântare, chiar și Crezul, chiar și rugăciunea Tatăl Nostru, care la noi, în Galați, se recită.

Ușa altarului a fost permanent deschisă, cu excepția Sfintei Euharistii, și prin ea intra soarele, aurind covorul.

Toți cei cinci părinți care slujeau aveau veșminte albe, elegant brodate cu motive bisericesti. Pe la mijlocul slujbei, au ieșit toți în fața altarului și, începând cu călugării, toți oamenii au format un șir ordonat, au primit câte o icoană și trecând prin fața preoților, se închinau, erau miruiți pe frunte și pe ambele mâini, sărutau icoana ținută de preot, care săruta, la rândul lui, icoana din mâna omului (care nu întotdeauna o ridica suficient de sus sau uita să verifice dacă este cu fața la preot și, uneori, dădea să plece cu icoana). Toți zâmbeau iertători, nimeni nu era certat, nimeni nu făcea observații, nici urmă de orgoliu...

Iisus a înviat!

Toată lumea care a participat la slujbă era plină de aceeași bunăvoință. La plecare, cei care urcașeră cu mașina, s-au oferit să ia, până la șosea, pe oricine dorea. Șoferul nostru, care ne aștepta în fața microbuzului, ne-a povestit că din mulțimea celor care au urcat dimineața cu mașinile spre mănăstire, cel puțin treizeci au oprit și s-au oferit să-l ducă sus. Iar el refuza, și oamenii insistau, considerându-l timid.

Atât de mult mi-au plăcut toate, la Pojorâta, încât mă consider norocoasă și privilegiată că am ajuns acolo și am avut parte de atâta frumusețe.

Aprilie în Moravia

Foto: Jeno Major

An abstract painting featuring two large, stylized flowers with white petals and yellow centers. The background is a vibrant mix of blue, pink, and yellow, with various brushstrokes and splatters. The word 'creatii' is written in a purple, cursive font across the top flower.

creatii

Imaginația transpusă în cuvânt

„Imaginația este totul.
Este o avanpremieră a atracțiilor viitoare ale vieții”.
Albert Einstein

Membru UZPR, filiala „Radu Macovei” Galați

Cea dintâi rază de soare

Cea dintâi rază de soare

Mi-a binevestit „Hristos va învia”, „trezește-te!”

M-a mângâiat pe creștetul rănilor mele din suflet,

Mi-a picurat în adânc un germen de alint, după varii capricii,

Mi-a încălzit inima cu dorurile după primăverile de altă dată,

Mi-a dat la o parte vălul întunecat

de caldarâmul tocit al gândurilor de oțel,

forjate în cupa minții cu insistență.

Ea, aceeași din întâi rază, a poposit în pridvorul ferestrei,

ca un colind de lumină

ce îmi proorocește că va mai reveni.

Mi-a dat ora exactă pentru scularea din noaptea de cleștar a vieții,

Mi-a deschis apetitul pentru rugă și muncă în ogorul existenței.

Mâine, poimâine... o voi întâmpina, timp de o secundă, cu ochii închiși.

Respondent: **Paraschiv Răzvan Gabriel**, 25 ani, maseur

- **Bun venit în biserica „Sfânta Ana” din cetatea Dunării de Jos, Galați!**
- Bine v-am găsit!

În convorbirea de față, dragi cititori, cu căldură sufletească și cu lărgime de inimă, vă invit să poziți pentru niscaiva clipe într-o lume a sincerității debordante și a simplității sufletești reprezentată de tânărul Paraschiv Răzvan Gabriel.

- **Dragă Gabriel, am rugămintea să ne relatezi câteva aspecte din viața ta de până la 25 de ani, deoarece ai o fire deschisă și ești disponibil să vorbești cu un ziarist de bună credință.**

- Am văzut lumina zilei pe 5 ianuarie 2000, în orașul de la Dunăre, cel mai mare port al ei din țară. Am copilărit în casa bunicilor maternali până la vârsta de 4 ani, nefiind scutit de încercări încă din prima zi de viață pământească. M-am născut la nouă luni cu o malformație congenitală numită hidrocefalee (lichid cefalo-rahidian în exces la creierul mare) și cu un chist denumit DANDY WALKER în zona occipitală din spatele creierului mic.

Mi-a povestit mama că la șase luni după naștere a fost cu mine la medic și mi s-a depistat această problemă de sănătate. În nenumărate rânduri mi s-a măsurat circumferința craniană pentru a vedea cât s-a mărit acel chist din cap. Au urmat, după zisele mamei, investigații mai profunde la București. Am avut parte timp de trei ani și jumătate de tratament medicamentos, rămânând sub supraveghere permanentă din șase în șase luni până astăzi. Prima operație la cap am avut-o la trei ani și șase luni, când mi s-a montat o valvă cu un drenaj peritoneal care mă ajută la drenarea acelu lichid.

- **Chiar astăzi la taina Sfintei Spovedanii un tânăr de 40 ani s-a prezentat foarte supărat pe viață și pe Dumnezeu, întrucât i s-a părut că nu a intervenit cu nimic ca el să fie împlinit. A avut o stare atât de proastă încât mi-a mărturisit că singura soluție pentru el este suicidul, căci zicea că în comparație cu alții care nu vin la biserică și le merge foarte bine, el, care a mers 20 de ani la biserică, simte că Dumnezeu se comportă cu el ca și cum nu ar exista. În intuiția mea dată de Dumnezeu am observat cauza iadului existențial creat de propria lui minte. Pe de o parte, sensibilitatea în exces a firii lui în fața jignirilor din familie, din școală și de la locul de muncă, iar pe de alta singurătatea și lipsa de comunicare cu alții, ducându-l în a vedea totul în negru.**

- Acum, la 25 de ani, când dau timpul înapoi socotesc că Dumnezeu nu este vinovat cu absolut nimic în ceea ce privește crucea mea. Dimpotrivă, de multe ori m-a scos din cele mai grele și complicate probleme și suferințe ale vieții mele. La nivel de gând, m-am întrebat de ce tocmai eu a trebuit să trec peste această punte de spini și răspunsul l-am primit prin rugă: Dumnezeu are un plan cu mine și sunt unealta Lui. Îmi amintesc că în anul 2014 am fost spitalizat pentru o singură zi din cauza unui chist sebaceic în partea abdominală dreaptă și care a trebuit operat. Înainte de intervenția chirurgicală fusesem foarte panicat.

Mama mi-a sugerat să chem în ajutor în taină pe Sfântul Arsenie Boca. În câteva minute, două asistente medicale m-au invitat în sala de operație, doamna doctor fiind deja acolo. Am fost anesteziat parțial și în timpul actului chirurgical ambele asistente m-au întrebat dacă am auzit de Sfântul Arsenie Boca. Pentru a trece mai ușor peste teama de intervenție le-am povestit ceea ce am experimentat personal la mormântul lui de la Prislop, încredințându-mă de o minune. La operație aveam patrușprezece ani, iar minunea se întâmplase cu opt ani în urmă. O măicuță, văzându-mă că aveam o deficiență de vedere, mi-a dăruit un pic de ulei din candela Sfântului și câteva pietricele de pe mormântul său, care au început să emane o mireasmă plăcută. Și așa, povestindu-le, operația a luat sfârșit depășind orice frică.

- M-am mirat că având această problemă acută de vedere nu ai frecventat școala de nevăzători ci, dimpotrivă, ai urmat cursurile preșcolare, primare, gimnaziale și liceale la școala cu statut normal. Cum ai reușit această performanță pentru tine?

- La grădiniță nu am avut parte de vreun mentor care să mă învețe alfabetul Braille. Mă jucam cu jucării, intonam și jucam cântece pentru serbări, primind cele mai importante roluri, ajutat de auz și de memorie. Înainte de a intra în clasa întâi, în timp de trei luni mi-am însușit alfabetul orbilor, datorită unei doamne profesoare nevăzătoare, Mihaletchi Carmen Dumitra. Odată cu mine a învățat și mama același alfabet. Însăși mentora mea i-a recomandat mamei mele să învețe alfabetul o dată cu mine, ca să-mi fie de folos pe viitor. După aproape două luni și jumătate, doamna Carmen avea să se stingă din viață. Înscriindu-mă în clasa întâi, doamna învățătoare Humelnic Mariana a fost foarte îngrijorată că nu mă va putea ajuta să învăț și să fiu examinat. Mama mi-a sărit în ajutor mergând cu mine la școală zilnic, iar doamna Humelnic, de dragul meu, a învățat alfabetul Braille, fiind motivată de faptul că fiica ei dobândise sindromul Down.

- Până în clasa a patra a fost bine pentru tine. Cum ai făcut față în clasele V – VIII, respectiv, în clasele IX – XII, având în vedere că ai lucrat cu mulți profesori?

- Tot cu ajutorul necondiționat al mamei. În privința temelor, eu scriam în Braille la mașinuța de scris și mama traducea în negru pentru profesori.

- Cum te-au perceput colegii la liceu?

- Unii mă ajutau la predare. Au fost profesori care vorbeau și scriau rapid pe tablă. Mă simțeam total depășit. Fotografiam notițele din caietul colegilor altruiști, iar mama scria în Braille acasă. Însă o parte dintre foștii colegi m-au ignorat și am suferit cumplit de sindromul marginalizării.

- Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos ne poruncește să rezonăm sufletește cu cei mai nefericiți decât noi și ne învață să ne comportăm cu cei care au handicap ca și cum aceștia nu l-ar avea pentru a nu le crea un complex de inferioritate care, în timp, le micșorează stima de sine. Colegii de clasă au beneficiat de pe urma osteneții tale de a învăța?

- Da, când nu știau o lecție importantă în ceea ce privește nivelul de informații, profitau de pregătirea mea ca să scape neevaluați.

- Bunătatea și sinceritatea de care ai dat dovadă în timpul studiilor ți-au adus beneficii sau de servicii?

- Profesorii au fost foarte mulțumiți de mine, m-au apreciat și am rămas până astăzi în memoria lor ca un tânăr harnic și drăguț. Bineînțeles, cele două calități mi-au adus plusuri și minusuri, deopotrivă.

- Cum vezi în prezent?

- Sunt nevăzător parțial. Cam aproximativ 30% reperez omul, cifrele de pe cadranul ceasului și de pe ecranul telefonului, văd copacul întreg doar de la o distanță mică, simt mireasma florilor și luna când e proeminentă pe cer. Cu ochiul drept nu văd absolut nimic și mă ajută cel stâng, iar tastarea electronică o manevrez prin pipăire.

- Cum te simți la serviciu, în prezența adulților colegi? Ai reușit să te integrezi?

- Cu ușurință, dar nu lipsesc din program aricisemele.

- Te bucuri de viață?

- În genere da, dar mai există în sufletul meu unele temeri pentru viitor, ceva de genul: ce mă fac dacă se întâmplă o situație nedorită sau un cutare lucru neplăcut care să îmi dea peste cap statutul prezent? Singurii mei prieteni adevărați sunt părinții și verișorii mei de gradul întâi. În tăcere rămân Marele meu Prieten, Dumnezeu ca Tată, Maica Domnului ca mamă, iar îngerul Gavriil, Sfântul Ioan Maximovici, Sfânta Parascheva, Sfântul Paisie Aghiorâtul, Sfântul Nectarie, Sfântul Ioan Rusu, Sfântul Ilie Cleopa și părintele Iustin Pârveu i-am dobândit ca frați spirituali.

- Cum simți cu duhul lumea contemporană?

- În ceea ce mă privește, după propria-mi simțire omul zilelor noastre poartă mască și este un excelent actor de teatru de bunăvoie. Cu ajutorul lui Dumnezeu sper să fac față la toate provocările cotidiene.

- Cum îți dai seama că un om este bun sau rău, autentic sau viclan?

- După expresia feței, mai ales după timbrul vocii, după ton și după cuvintele care pot să ajungă sau nu la minte sau pot să rămână sau nu în suflet.

- În încheiere, îți urez sincer Sărbători Pascale luminoase, cu pace, cu bucurie, cu inimă bună și cu prieteni de calibru care să te respecte necondiționat!

POEZII

Aurel Cârliig

Femeia adevărată...

Târziu,
la ceas de seară,
mă gândesc la tine,
ca la o iubită veșnic îndrăgostită...
și te doresc,
și vreau să fii a mea,
tăcută în anotimpuri,
doar cu spirale de miresme
ale merelor coapte...
Ești pentru mine
femeia adevărată,
cea
care
nu se cumpără
și nici nu se creează!...
ea are valoare prin ea însăși...
iar costul acesteia
nu poate fi decât dragostea!
În toate și în tot...
în simțiri,
în rațiune,
în gânduri și emoții,
în cuvinte și gesturi!...
Fii frumoasă,
doar pentru privirea mea
și...
pentru simfonia sufletului meu!

În pași de blues...

Un blues molcom
s-a făcut auzit...
m-ai luat de mână,
conducându-mă
cu mișcări tandre
în mijlocul camerei,
și...
am început să plutim
în pași diferiți
odată cu semiobscuritatea serii.
Nu-mi puteam dori mai mult...
Întregul univers
era în mine
și...
un alt univers de iubire,
lângă mine.
Nimic nu egala
profunzimea gesturilor
și...
a trăirilor
erai cu mine
și-mi era atât de bine!...

Scrisoare

Am ales să-ți scriu
ca și cum
m-aș dezbrăca de gânduri
în fața ta,
gândurile
fiind
veșmintele emoțiilor mele.
Ne-am întâlnit,
dar nu întâmplător...
Puteam să fim
„accesoriul” reciproc,
care
să pună în valoare
ce este mai prețios
în celălalt suflet frumos.
Întâlnirea cu tine
a trezit în mine
puternice emoții,
atracție,
nu numai fizică,
ci și sufletească.
Aveam senzația
de parcă am mai fi trăit,
într-o altă viață,
o frumoasă poveste
care
rămăsese neterminată.
Dar,
destinul fiecăruia dintre noi
avea să ne învețe
lecția stimei de sine,
cea ce
se învață
în solitudine.

POEZII

Coca Coralia Drăgan

În căutare

Între zori și-apusul vieții
m-am pierdut în căutări,
timpul mi s-a scurs năvalnic
precum valul unei mări;

Alteori simt că apare
acel tănuit ceva,
și cu inima văpaie
încă sper că-l voi avea;

Încă sunt în căutare,
chiar de nu știu ce-mi doresc,
mă întreb a mia oară
de vreau să îl mai gădesc;

Și tot caut printre umbre,
scormonesc prin mintea mea,
poate voi găsi răspunsul
la ce vreau, deși nu cred.

Dar nu știu ce vreau anume,
simt că sufletul mi-e gol,
între zi și întuneric
parcă aș juca un rol;

Uneori, în așteptarea
a ceva ce nu știu ce,
rog și duhurile sorții
să-mi aducă darul lor;

S-a mai născut un prunc, s-a mai născut o carte

S-a mai născut un prunc,
s-a mai născut o carte
înveșmântată în cioburi
de cuvinte neiertate
țâșnite dintr-o scorbura
de suflet, mult prea adâncă
și necunoscută;

Gânduri prinse ca-ntr-o plasă
ce-n zbatere au reușit să scape
precum un prunc când iese
la lumină din pântecul de mamă
și-i înfășat în tină, dar sufletu-i
deja încărunțit cu har de Sus,
de mult primit !

Gânduri

gânduri răzvrătite
gânduri mărunțite
în mașina minții
cu tăiș fierbinte
tot mă urmăresc
și se înmulțesc,
liniștea mi-alungă
în nopți fără lună;

gânduri dau năvală
fără socoteală,
stăpâne se fac
pe liniștea mea,
mi-o tulbură,
mi-o alungă,
ochii-mi rămân treji
și-n noapte privesc,
se lovesc de ziduri,
tiranice gânduri;

gânduri nerostite
și învălmășite
ca-ntr-un carusel
mă-nvârt într-un cerc
și mă amețesc,
leac nu am găsit
ca să le alung
și când noaptea vine
doar Morfeu m-alină.

EPIGRAME

Ing. Vasile Manole

DE 1 APRILIE

Astăzi o respectăm,
Lucru absolut firesc:
Soațele le înșelăm...
Ele-n schimb, ne păcălesc.

DE PAȘTE

După ce-a fost înțârcat
Mielul foarte pricăjit,
Refuzat de la tăiat
Iată-l... Paște fericit!

PASCALU

Ipocrit și-absurd, ciobanul,
El o face prea de oaie:
Apără de lup cârlanul
După care îl și taie.

CU OU (ĂI CU OŪET) DE PAȘTE

Scăpați la un pahar cu vin
Așa-s românii, jubilează...
Acasă însă când revin
Soțiile-i „încondeiază”.

ROMÂNIA, ÎNCOTRO?

Când azi la noi cam totu-i de vânzare,
Aleșii-ajung și trădători de țară,
Că fără vreun regret ar fi în stare
Să-l vândă pe Iisus a doua oară.

PENSIONARI

Din Crăciun și până la Paște
Umblă numai după moaște,
După care pe-apucate
Merg pe la notariate.

APEL LA 112 DUPĂ PAȘTE

La spital, dus de urgență,
Medicii au constatat
C-a servit din abundență
Dintr-un „miel” ce a lătrat.

COPIII AU TALENT... DE PAȘTE

Pe-un copil ingenios
L-au surprins cum, tacticos,
Într-un colț retras din joc,
Cu-ouă Kinder dădea „cioc”.

ABSOLVENTUL

După ce-a trecut prin școală
Controverse încă naște:
Nu-i de ea nicio scofală,
C-a fost din Crăciun în Paște.

PREVIZIUNI

Sărăcia ce ne paște
Nu va ține mult deloc,
Cam de la Crăciun la Paște
Fi'ndcă va ieși din joc.

Festivalul scrumbiei 2025

Foto: Florin Mocanu

De Florii, la Catedrala Arhiepiscopală